

Rådmenn og kommunedirektører i eierkommuner
v/ Per Velde, Karmøy kommune

Karmsund Havn IKS
Postboks 186, 5501 Haugesund

T: +47 52 70 37 50

F: +47 52 70 37 69

E: post@karmsund-havn.no

Org nr: 963 706 820

Konsekvenser av videre eierskap i Lufthavndrift

Viser til henvendelse fra næringssjef Per Velde, på vegne av rådmenn og kommunedirektører i Karmsund Havns eierkommuner, av 12.09.22. I henvendelsen vises det til at styret i Karmsund Havn har fulgt opp eierkontrollen og levert et brev til representantskapet (havnerådet), datert 03.02.2022, hvor styret gav en anbefaling om at eierskapet i Karmsund Lufthavn Invest AS overdras til havneselskapets deltakerkommuner.

I henvendelsen av 12. september bes styret om en uttalelse om hvilke ulike konsekvenser et videre eierskap i Lufthavndrift AS med inntil 2 år, vil kunne få for havneselskapet. Det bes også om at uttalelsen begrunnes.

Styret i Karmsund Havn IKS vil innledningsvis understreke at både administrasjon og styre er opptatt av at det er eiernes privilegie å bruke selskapet som et verktøy der hvor de ser det hensiktsmessig. Styret vil lojalt følge opp de vedtak som kommer fra eierne, så fremt det er innenfor lovmessige krav og rammer, men ser det også som sin plikt å belyse hvilke konsekvenser det kan få for selskapets drift, utviklings- og investeringsmuligheter.

Det vises i denne sammenheng til **Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) §13**, som understreker styrets myndighet og ansvar: *Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.*

Styret understreker at videre eierskap i Lufthavndrift forutsetter en formålsendring.

Forhold til eierstrategi

Styret ønsker også å påpeke hvilke signaler som formelt ligger til grunn for deres arbeid i dag, gjennom eierstrategien. I Karmsund Havns eierstrategi som i 2017 ble vedtatt gjennom likelydende vedtak i alle kommunestyrene, heter det:

... det tyder på at eiernes forventinger til Selskapet går ut over det som kan forventes med hensyn på økonomisk bærekraft. Selskapets kommersielle virksomhet og evne er derfor viktig for å bære det samfunnsoppdraget Selskapet er gitt. Denne balansen er viktig i eierstyringen.

Videre heter det:

Det forventes at Selskapets strategi er forankret i forretningslogikken og viser tydelig retning for innovasjon og ressursprioritering innenfor strategiske områder, og har sammenheng med Selskapets investeringsplan. Det forutsettes at investeringer er basert på forretningsmessige prinsipper, og prioritering av de antatt mest lønnsomme prosjektene.

Når deltakerkommunene er ansvarlig for Selskapets gjeldsforpliktelser må god bedriftsøkonomisk styring være fundamentet for Selskapets styre og ansvar. Selskapet må ha en selvstendig økonomisk bærekraft som er i samsvar med sammenlignbare havneselskaper. Denne bærekraften avgrenser det samfunnsmessige engasjementet som Selskapet kan ta.

Økonomiske konsekvenser

Karmsund Havn IKS er gjennom datterskapet Karmsund Lufthavn Invest AS inne på eiersiden i Lufthavndrift med NOK 15,033 mill, noe som tilsvarer en eierandel på 33,34%. Med bakgrunn i de begrensninger og rammer dagens IKS lov legger når det gjelder lån til kjøp av aksjer, er investeringen i Lufthavndrift AS gjort med havneselskapets frie kapital. Karmsund Havn IKS er inn i en periode, med viktige og til dels tunge investeringer. En betydelig andel av disse gjelder videreutvikling av areal, infrastruktur og suprastruktur, noe som er i tråd med havnens strategi.

For å oppnå best mulig fleksibilitet mht. eventuelle partnerskap og låneopptak har en valgt å gjøre enkelte investeringer i datterselskaper av Karmsund Havn IKS. Selv om dette gir økt lånekapasitet stilles det også bedriftsøkonomiske krav, spesielt mht. krav om egenkapital i det enkelte prosjekt. En viktig konsekvens av dette er at Karmsund Havn har behov for fri likviditet for å sikre at planlagte investeringer følger vedtatt fremdriftsplan. Dersom det brukes ytterligere midler av selskapets frie egenkapital til å investere i Lufthavndrift AS (anslagsvis kapitalbehov på 10 – 15 millioner kroner), vil dette medføre at Karmsund Havn innenfor 18 – 36 måneder potensielt må utsette havneinvesteringer som følger av underdekning i fri egenkapital. Dette basert på selskapets egne prognoser knyttet til forventede investeringsbehov i datterselskap fremover.

Det presiseres imidlertid at dersom det oppstår et kortsiktig kapitalbehov i Lufthavndrift AS, er Karmsund Havn IKS positive til å bidra, men da under forutsetning om at pengene tilbakeføres til Karmsund Havn IKS.

Administrative konsekvenser

Det har for selskapet Lufthavndrift AS vært en krevende periode siden oppstart. Karmsund Havn har som største eier i selskapet vært sterkt involvert i å sikre finansiering og koronastøtte i hele perioden, noe som har vært svært arbeidskrevende for havnedirektøren. En begrenset størrelse på administrasjonen i Lufthavndrift AS har i så måte ført til en del merarbeid for styret i selskapet, utover det som kan forventes under en mer normal driftssituasjon. Å være største eier forplikter, spesielt når et selskap opplever utfordringer slik en har hatt i Lufthavndrift AS siden mars 2020. Over tid vil det uansett være ressurs- og fokus-krevende for Karmsund Havn å beholde eierskapet til Karmsund Lufthavn Invest AS, slik at anbefalingen i brevet av 3.2.22 opprettholdes.

Andre forhold

Styret i Karmsund Havn ønsker å understreke at de ser det som avgjørende at flyplassen beholdes i lokalt eierskap. Dette sikrer en flyplass med aktiv ruteutvikling, hvor det jobbes aktivt med flere direkte forbindelser ut i verden og i Norge. Dette er en stor fordel for næringslivet, samtidig som det gjør området vårt (160 000) til et attraktivt bo- og arbeidsområde. Videre mener styret i Karmsund Havn at ved å beholde lokalt driftsansvar og på sikt eventuelt eierskap, vil vi kunne sikre lufthavnens eksistens, også etter at Rogfast og Hordfast står klare.

For Karmsund Havn er det kritisk at vi i fremtiden har en lokal og attraktiv flyplass. Uten denne vil vi oppleve at havnen innen de fleste segmenter blir langt mindre attraktiv og konkurranseevnen svekkes vesentlig mot Bergen og Stavanger.

Det er ikke utarbeidet egen eierstrategi for selskapene Karmsund Lufthavn Invest AS eller Lufthavndrift AS. Det vil være fornuftig å etablere en eierstrategi for selskapene, noe Karmsund Havn vil ta initiativ til.

Konklusjon

Vi registrerer også at rådmennene i deltakerkommunene ønsker å fremme et forslag til kommunestyrene i deltakerkommunene, om en midlertidig «utvidelse» av formålet i selskapsavtalen. Eierskapet i Lufthavndrift AS var i utgangspunktet midlertidig for Karmsund Havn. Styret vurderer det likevel til å være fornuftig at eierskapet beholdes de to neste årene og at det i mellomtiden jobbes med en langsiktig strategi og løsning for eierskapet. Dette forutsetter at Karmsund Havn kompenseres fra eierkommunene dersom aksjonærene må skyte inn ytterligere kapital i Lufthavndrift AS, noe som trolig vil skje i løpet av kort tid.

Haugesund den 22.9.22,

Med hilsen

John Erik Hagen
Styreleder